

III. BLOK

Trestné činy dělíme na:

- **Přeřiny** - všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.
- **Zlořiny** jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákoníku přeřiny, tzn. všechny úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby od pěti let.
- Trestní zákoník dále upravuje podkategorii zlořinů, a to **zvlářt' závažné zlořiny**, kterými jsou úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let.
- Trestným čin spáchaný mladistvým se vždy nazývá **provinění** (nejedná se o zvláštní kategorie trestného činu, ale o obecné označení trestných činů páchaných mladistvými).

Alternativní tresty = tresty nespojené s odnětím svobody. Trest odnětí svobody je nejpřísnější trest ⇒ omezení svobody - velmi citelný zásah do lidských práv a svobod.

Smysl alternativních trestů:

- apel na **odpovědnost pachatele**
- **řivot na svobodě:**
 - nepřerušení sociálních vztahů
 - udržení pracovních návyků
 - placení závazků (např. výživného)
 - nenarůstá dluh (náklady VTOS)
- **přeplněnost věznic**
- kombinace **pomoci a kontroly**
- **řádný zápis v rejstříku trestů** při řádném vykonání ⇒ řádný labeling, menší míra stigmatizace
- obecně prospěšné práce – pomoc institucím, komunitě
- **humanizace**
- nepřijímání **negativních vzorců chování** ve věznicí

Druhy alternativních trestů:

- **Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody**
- **Obecně prospěšné práce**
- **Trest domácího vězení**
- **Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce**
- **Ztráta čestných titulů a vyznamenání** - soud může uložit trest ztráta čestných titulů nebo vyznamenání, odsuzuje-li pachatele (jen dospělého) za úmyslný TČ, spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky k nepodmíněnému trestu OS nejméně na 2 léta. Odsouzený ztrácí vyznamenání, čestná uznání a jiné čestné tituly udělené podle vnitrostátních právních předpisů.
- **Ztráta vojenských hodností** - lze uložit jen dospělému, a to pouze jako vedlejší trest k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání nejméně 2 let za úmyslný trestný čin, spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky, nebo též vedle jiného trestu, jestliže to vzhledem k povaze činu vyžaduje kázeň a pořádek v ozbrojených silách. Spočívá v tom, že se odsouzenému snižuje vojenská hodnost na hodnost vojína. V budoucnu je možno hodnost opět nabýt.
- **Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty:**
Soud může uložit trest propadnutí věci, které bylo užito ke spáchání TČ, která byla ke spáchání TČ určena, kterou pachatel získal TČ nebo jako odměnu za něj, nebo kterou byl jen zčásti nabyt za věc, kterou získal trestným činem nebo jako odměnu za něj – pokud hodnota takové věci ve vztahu k věci nabyté není zanedbatelná.
Zahlazení: 1 rok od výkonu trestu (dříve automaticky výkonem trestu).
Propadnutí náhradní hodnoty: jestliže pachatel věc nebo jinou majetkovou hodnotu před uložením trestu zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo jinak propadnutí zmaří, může mu soud uložit propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě propadnuté věci. Hodnotu stanoví na základě odborného vyjádření nebo znaleckého posudku.
- **Propadnutí majetku** - postihuje zpravidla veškerý majetek (celý majetek nebo tu část, kterou soud určí), nevztahuje se na prostředky nebo věci, jichž je nezbytně třeba k uspokojení životních potřeb odsouzeného nebo osob, o něž je povinen dle zákona pečovat. Výrokem o propadnutí zaniká společné jmění manželů, propadlý majetek připadá státu. Nelze uložit mladistvému.

Podmínky: odsuzuje-li soud pachatele k výjimečnému trestu, anebo odsuzuje za zvlášť závažný zločin, jímž pachatel pro sebe nebo jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, bez této podmínky pouze v případě, že to zákon dovoluje, jako samostatný jen tehdy, jestliže uložení jiného trestu není třeba.

Lhůta pro zahlazení odsouzení: 1 rok od výkonu trestu.

- **Peněžitý trest** může soud uložit, jestliže pachatel pro sebe nebo jiného úmyslným TČ získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.

Bez této podmínky v případě: že zákon uložení tohoto trestu za daný TČ dovoluje, nebo

tento trest ukládá za přečin a vzhledem k povaze činu a osobě a poměrům pachatele nepodmíněný trest OS neukládá, jako samostatný může být uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti TČ a osobě a osobním poměrům pachatele jiného trestu není potřeba.

Výměra: ukládá se v denních sazbách nejméně 20 a nejvíce 730 celých denních sazeb (dříve 2.000,- Kč – 5.000.000,- Kč), denní sazba činí nejméně 100,- Kč a nejvíce 50.000,- Kč, počet denních sazeb soud určí s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného TČ,

výši denní sazby stanoví soud se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele

Náhradní trest odnětí svobody: ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl vykonán náhradní trest odnětí svobody (v týdnech) až na čtyři léta (u mladistvého až na 1 rok).

Soud upustí od výkonu peněžitého trestu nebo jeho zbytku, jestliže se ods. v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli stal dlouhodobě neschopným peněžitý trest zaplatit nebo by výkonem trest byla vážně ohrožena výživa nebo výchova osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je povinen podle zákona pečovat.

- **Zákaz činnosti**

Výměra 1 rok až 10 let, u mladistvého 1 rok až 5 let. Ukládá se tehdy, pokud se pachatel dopustil TČ v souvislosti s touto činností. Lze uložit jako trest samostatný jen pokud to zákon dovoluje a pokud takový postup je přiměřený, či jako trest vedlejší. Zakazuje se výkon zaměstnání, povolání funkce nebo jiné činnosti, se kterou je spojeno zvláštní povolení nebo ho upravuje zvl. Předpis.

Možnost *podmíněného upouštění od výkonu zbytku trestu* – po výkonu poloviny trestu může soud podmíněně upustit od jeho zbytku, jestliže odsouzený v době výkonu prokázal způsobem života, že další výkon není třeba nebo jestliže přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného. Přitom stanoví zkušební dobu až na 5 let, nikoli kratší než je zbytek trestu.

Byl-li trest vykonán, hledí se na pachatele jako by nebyl odsouzen. Výkonem trestu dochází automaticky k zahlazení odsouzení.

- **Zákaz pobytu**

Soud může uložit trest zákazu pobytu na 1 rok až 10 let za úmyslný tr. čin a vyžaduje-li to ochrana veřejného pořádku, rodiny, zdraví, mravnosti nebo majetku. Nesmí se vztahovat na místo nebo obvod, kde má pachatel trvalý pobyt. Lze jej uložit jen dospělému. Soud může uložit na dobu výkonu tohoto trestu přiměřená omezení nebo povinnosti popř. výchovné povinnosti u pachatele ve věku blízkém věku mladistvých. Odsouzený se nesmí po dobu výkonu trestu zdržovat na určitém místě nebo v určitém obvodě. V nutné osobní záležitosti je třeba povolení policejního orgánu vydaného v místě jeho bydliště.

Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu po polovině – obdobně jako u zákazu činnosti Zkušební doba až 5 let, nesmí být kratší než zbytek trestu.

Zahlazené odsouzení: uplynutí 1 roku od výkonu trestu.

- **Vyhoštění** - lze uložit dospělému i mladistvému, který není občanem ČR z území ČR jako samostatný (postačuje-li) nebo vedle jiného trestu, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku nebo jiný obecný zájem. Výměra je od 1 roku do 10 let nebo na dobu neurčitou (u mladistvých 1-5 let). Soud takový trest neuloží jestliže: se nepodařilo zjistit státní příslušnost pachatele, byl mu udělen azyl, má v ČR povolen trvalý pobyt a má zde pracovní a sociální zázemí – bylo by to v rozporu se zájmem na spojování rodin, nebo hrozí nebezpečí pronásledování pro rasu, příslušnost k etniku, národnost politické nebo náboženské smýšlení nebo by ho vystavilo nebezpečí mučení či jinému nelidskému zacházení nebo trestu v zemi, kam má být vyhoštěn, nebo je občanem EU s povoleným trvalým pobytem a jeho rodinným příslušníkem, osoba s postavením uprchlíka a osobě mladší 18 let, která je občanem EU, ledaže je vyhoštění v jejím nejlepším zájmu.

V konkrétním ustanovení trestního zákoníku o daném trestném činu jsou uvedeny tresty, které lze za daný čin uložit, a to samostatně či vedle sebe. Samostatně lze uložit, i když to není výslovně uvedeno: TDV, OPP, PT, TZV, vyhoštění, zákaz pobytu.

Některé tresty lze kombinovat, ukládat současně, některé ne. Nelze kombinovat: TDV s trestem odnětí svobody (nepodmíněným ani podmíněným) a OPP, OPP s odnětím svobody, PT s propadnutím majetku, zákaz pobytu s vyhoštěním.

Odklon trestního řízení není trestem, ale alternativním postupem, kdy je trestní řízení skončeno bez potrestání.

Některé odlišnosti v zahraničních úpravách:

- v Rakousku nejsou obecně prospěšné práce trestem, ale formou odklonu trestního řízení,
- v Holandsku se uplatňuje kombinace obecně prospěšných prací s jinými sankcemi,
- v USA, Austrálii, Novém Zélandu, Kanadě se realizují rodinné kruhy, konference jakožto forma odklonu trestního řízení,
- v Kanadě a UK existují domy na půli cesty, které jsou součástí procesu podmíněného propuštění, kde mají propuštění podle rozhodnutí parolové komise povinnost po vymezenou dobu bydlet v domě na půli cesty za účelem průběžné kontroly chování na svobodě předtím, než jim bude udělena tzv. úplná parole (úplné propuštění).

OBECNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE

Smyslem trestu OPP je umožnit pachateli méně závažné trestné činnosti aktivně odčinit své jednání prací, která je prospěšná pro společnost.

Podmínky pro ukládání trestu:

- **Jedná se o přečin.**
- Pokud vzhledem k **povaze a závažnosti spáchaného přečinu, osobě a poměrům pachatele** není třeba uložení jiného trestu.
- Zpravidla soud neuloží pachateli, kterému byl trest OPP v **době tří let předcházejících uložení trestu přeměněn na výkon trestu odnětí svobody.**
- Dále pak podmínka přiměřenosti a vhodnosti uložení trestu.
- Soud přihledne při ukládání trestu ke **stanovisku pachatele, zdravotnímu stavu a možnosti uložení trestu.**
- Je možné uložit **50-300 hodin, mladistvým 50-150 hodin.**
- Práce musí **sloužit k obecně prospěšným účelům** spočívajícím v údržbě, úklidu veřejného prostranství, budov, komunikací ve prospěch obcí, státních či jiných obecně prospěšných institucí, zabývajícím se vzděláním, kulturou, požární ochranou, humanitární činností, atd. Zpravidla se jedná o pomocné práce, úklidové práce, drobné opravy, ale také např. o pomoc při organizaci různých aktivit, vkládání dat do počítače a další dle schopností pachatele a potřeb organizace, kde je trest vykonáván.
- Po dobu výkonu trestu lze stanovit přiměřené povinnosti omezení.

Podmínky pro výkon trestu OPP:

- Odsouzený je musí vykonat **osobně a bezplatně** (nesmí sloužit k výdělečným účelům odsouzeného) ve **svém volném čase.**
- Musí být oddělen výkon trestu OPP u mladistvých a dospělých pachatelů.

- Trest OPP není možné vykonávat v zahraničí.
- Trest OPP se vykonává **v obvodu okresního soudu**, ve kterém odsouzený bydlí, případně se souhlasem odsouzeného mimo tento obvod.
- Povinnost **vykonat do 2 let** ode dne nařizení výkonu trestu. Nezapočítává se doba, kdy pachatel nemohl trest vykonávat pro **zdravotní či zákonné překážky** či pokud byl ve **výkonu trestu odnětí svobody či ve vazbě**.
- Je-li uloženo více trestů OPP, lhůty se nesčítají – běží současně.
- Odsouzený musí ve zkušební době (tj. v době od pravomocného nařizení výkonu trestu do vykonání celého trestu) vést **řádný život**.
- Odsouzený musí dodržovat uložené **přiměřené omezení a přiměřené povinnosti** (u mladistvých výchovné povinnosti), které mu byly na zkušební dobu uloženy.
- Odsouzený se **nesmí vyhýbat nástupu výkonu trestu**, nesmí porušovat sjednané podmínky výkonu.
- Výjimečně může soud vzhledem k okolnostem případu a osobě odsouzeného **ponechat trest OPP v platnosti nebo prodloužit dobu výkonu trestu až o 6měs.**, i když odsouzený zavedl příčinu k přeměně trestu a
 - a) stanovit nad odsouzeným na dobu výkonu trestu nebo jeho zbytku dohled,
 - b) stanovit dříve neuložená přiměřená omezení nebo povinnosti,
 - c) stanovit výchovné opatření, je-li ve věku blízkém věku mladistvých.(Tyto varianty nelze kombinovat – je možné uložit jen jednu.)

Proces uložení a výkonu trestu OPP:

- 1) Pokud soud zvažuje uložení trestu OPP, pověří středisko PMS, aby s pachatelem **předjednalo možnost uložení tohoto trestu**. PMS pachatele poučení o trestu OPP a zjistí, zda je stanovisko pachatele kladné či záporné, zda je schopen trest vykonat a zda jsou u pachatele zdravotní či jiné překážky, které by mu bránily OPP vykonat či které by bylo třeba zohlednit při výběru vhodného místa pro výkon OPP. V této etapě PMS zpracovává analýzu rizik a vyhodnocuje, zda je trest OPP vhodný (např. s ohledem na trestní minulost klienta, předchozí vykonání/nevykonání trestu OPP, pracovní návyky klienta, přítomnost závislosti, atd.).
Výsledkem spolupráce PMS s pachatelem v této fázi je zaslání podkladů příslušnému soudu, které zahrnují stanovisko klienta a současně stanovisko probačního úředníka, který zdůvodní, pro doporučuje či nedoporučuje uložení tohoto trestu.
- 2) Poté následuje samotné **rozhodnutí soudu** v dané věci, kdy je trestním příkazem či rozsudkem uložen trest OPP či je rozhodnuto jinak.

- 3) Je-li soudem trest OPP uložen, pověří středisko PMS, aby s odsouzeným **projednalo místo výkonu**. V této fázi spolupráce PMS s pachatelem, kdy je vybíráno vhodné místo pro výkon trestu OPP. Vždy je přitom zohledňováno místo bydliště klienta, zda preferuje výkon OPP v blízkosti bydliště z důvodu dopravní dostupnosti či zda naopak preferuje vzdálenější místo z důvodu stigmatizace, dále jsou zohledněny schopnosti, dovednosti klienta, jeho zdravotní stav, typ trestné činnosti, případně další okolnosti (např. příslušnost k určitému etniku – romské klienty je možné zařadit do komunitního centra, kde mohou následně využít další služby, klienty závislé na omamných látkách do sdružení poskytujícího služby této klientele, mladistvé do sdružení, které nabízí volnočasové aktivity a další služby pro mládež, apod.). Poté je zvolena vhodná organizace pro výkon OPP se zohledněním potřeb a rizik na straně klienta a současně dle aktuálních možností (volná místa) vytipovaných organizací. PMS zašle podklady k výkonu trestu OPP u vybrané organizace k soudu.
- 4) Soud vydá **usnesení, kterým nařídí výkon trestu OPP u konkrétní organizace**. Poté začíná běžet lhůta pro výkon trestu. V případě potřeby je možné v průběhu zkušební doby místo výkonu dalším usnesením soudu měnit.
- 5) Pachatel je v usnesení rovněž poučen o povinnosti do 14 dní od oznámení tohoto usnesení se dostavit na středisko PMS a dojednat si zde podrobnosti (podmínky) k zahájení výkonu trestu OPP a o povinnosti dostavit se v den stanovený probačním úředníkem k instituci, kde má práce vykonávat za účelem nástupu výkonu trestu.
- 6) Opis usnesení o nařízení výkonu trestu OPP je doručen rovněž PMS. Probační úředník poté sleduje, zda pachatel řádně zahájil výkon trestu a zda řádně pracuje dle sjednaného harmonogramu. V případě, že odsouzený práce řádně nevykonává, probační úředník jej vyzve k nápravě, pracuje s klientem za účelem posílení jeho motivace k řádnému výkonu trestu, ovšem pokud je toto působení neúčinné, informuje probační úředník soud a navrhuje přeměnu trestu.
- 7) Pokud pachatel trest OPP řádně vykoná, informuje o této skutečnosti probační úředník soud a následně dochází k zahrazení odsouzení v rejstříku trestů (na pachatele se poté hledí jako by nebyl odsouzen).
- 8) Pokud pachatel trest OPP řádně nevykonává či pokud nevede ve zkušební době řádný život, případně porušuje uložené povinnosti a omezení, soud nařídí veřejné zasedání a projedná přeměnu trestu OPP (celého trestu či jeho zbytku, pokud byla již část odpracována) na trest domácího vězení, peněžitý trest či trest odnětí svobody (1hodina OPP = 1 den odnětí svobody).

Odklad výkonu trestu OPP - překážky nastaly před zahájením výkonu:

- pro vážné zdravotní důvody na straně odsouzeného na potřebnou dobu podle předložených lékařských zpráv,
- u těhotné ženy a matky do 1 roku dítěte,
- jiné důležité důvody jen na základě rozhodnutí soudu vždy max. 3 měsíce od právní moci nařízení trestu,
- povolávací rozkaz k činné službě po tuto dobu.

Přerušení výkonu trestu OPP - překážky nastaly v průběhu výkonu:

- vážné zdravotní důvody – na potřebnou dobu,
- u těhotné ženy a matky novorozence - do 1 roku dítěte,
- povolávací rozkaz.

Upuštění od výkonu trestu OPP:

- upustit lze od celého trestu či jeho zbytku
- důvodem jen vážné zdravotní důvody, kdy *dlouhodobě* není schopen trest vykonat.

Povinnosti PMS

- mapovat požadavky na výkon trestu OPP,
- rozvíjet spolupráci s organizacemi, kde je možné OPP vykonávat, a metodicky jim pomáhat,
- poučit odsouzeného o zákonných podmínkách výkonu TOPP,
- pravidelně kontrolovat výkon TOPP,
- v případě, že odsouzený trest nevykonává, bezodkladně s ním situaci řešit,
- informovat o výkonu OPP soud.

Povinnosti poskytovatele (organizace):

- neprodleně sdělit PMS, zda se odsouzený ve stanoveném termínu dostavil k poskytovateli,
- oznámit PMS kdy fakticky odsouzený začal trest vykonávat,
- neprodleně oznámit datum, kdy trest OPP vykonal nebo s ním byla spolupráce ukončena,
- informovat PMS o změnách v požadavcích na výkon TOPP.

Informace, o které PMS poskytovatele žádá – organizace neprodleně sdělí, že odsouzený:

- nedodrhuje harmonogram, nedochází,
- nevhodně nebo hrubě se chová,
- bez závažných důvodů odmítl vykonávat zadanou práci,
- hrubě porušil podmínky BOZP,
- utrpěl pracovní úraz.

Postup při porušení podmínek VT OPP

Poskytovatel: - neprodleně vyrozumí středisko PMS

PMS: - ze zákona přebírá starost o kontakt s odsouzeným,

- zasílá odsouzenému výzvu,
- iniciuje osobní kontakt, aby zjistila, co brání ve výkonu OPP,
- pokud odsouzený na výzvu nereaguje, podává návrh na přeměnu (vyrozumí o tom poskytovatele).

Webový katalog poskytovatelů prací pro výkon trestu OPP - celorepublikový registr dostupný v různých úrovních – laická veřejnost v sekci „poskytovatelé – veřejné“, odborná veřejnost v sekci „pro uživatele“, kde je ochrana dat zajištěna autorizací přístupu.

SANKCE BLÍZKÉ TRESTU OPP

- Osobám odsouzeným za přečin, které byly podmíněně **propuštěny Z VTOS před vykonáním poloviny trestu může soud uložit**, aby ve zkušební době vykonaly práce ve prospěch obcí, státních či jiných institucí ve výměře od 50 do 200 hodin.
- **Společensky prospěšná činnost** jako forma výchovné povinnosti, tedy jako výchovné opatření - vykonává jej dítě mladší 15 let/mladistvý bezplatně ve svém volném čase.

TREST DOMÁCÍHO VĚZENÍ (TDV)

Trest domácího vězení je alternativou trestu odnětí svobody, která umožňuje pachateli vést nadále běžný život – pracovat, trávit čas s rodinou, atd., ovšem je omezen jeho pohyb mimo bydliště v soudem stanoveném rozsahu. Nedochozí tak k narušení rodinného soužití, stigmatizaci pachatele a jeho rodiny, pachatel není vytržen z pracovního procesu, atd. Výhodou jsou také úspory státu za náklady pobytu odsouzeného ve vězení.

Probační a mediační služba může již v přípravné fázi trestního řízení ověřit vhodnost uložení tohoto trestu. Jedná se o institut předběžného šetření (IPŠ), jehož cílem je zjištění možností uložení a výkonu TDV, provedení analýzy rizik a potřeb klienta (pachatel, oběť), případně zprostředkování mediace.

Jestliže má soud dostatečné informace od PMS, které mu umožní posoudit možnost uložení TDV vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatelem, je pravděpodobné, že bude trest vykonáván úspěšněji oproti trestu uloženému bez IPŠ.

Smyslem IPŠ je:

- Zjištění základních informací k osobě pachatele.

- Zmapování jeho stávající situace (rodinné, sociální, pracovní, zdravotní).
- Zjištění postoje pachatele ke spáchanému TČ a míry jeho odpovědnosti za řešení následků.
- Objasnění potřeb a zájmů oběti TČ.
- Rozpoznání vhodnosti uložení TDV a identifikace případných rizik znemožňující jeho výkon, včetně zjištění míry motivace pachatele podrobit se výkonu TDV.
- U mladistvých také posoudit, zda TDV může zvýšit výchovné působení rodiny na ml. či zda s ohledem na rodinné prostředí naopak TDV není vhodné, příp. může situaci v rodině zhoršit.

Skutečnosti vylučující TDV:

- násilí na osobách blízkých žijících ve společné domácnosti,
- nestabilní místo bydliště (bezdomovectví, apod.),
- odsouzený vyžaduje intenzivní lékařskou péči,
- z pracovních důvodů dlouhodobě pobývá mimo bydliště,
- další skutečnosti, které by podstatně bránily výkonu TDV.

Uložení TDV:

- Lze uložit jen za přečin (tj. za jakýkoli nedbalostní trestný čin a za úmyslný TČ se sazbou do pěti let). Lze jej uložit i mladistvému, a to ve výměře až 2 roky.
- Pachatel musí složit písemný slib, že se bude zdržovat na určené adrese a při výkonu kontroly poskytne veškerou potřebnou součinnost.
- Vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele lze mít důvodně za to, že postačí uložení tohoto trestu.
- Možno uložit přiměřená omezení a přiměřené povinnosti (zejm. náhrada škody).
- Soud stanoví, kdy je odsouzený povinen zdržovat se v určeném obydlí, nebrání-li mu v tom závažné důvody, např. zdravotní či výkon povolání.

Výkon TDV:

- Soud nařídí výkon TDV - v nařízení je určeno místo, kde se má odsouzený během výkonu trestu zdržovat, tímto místem je bydliště nebo jiné místo, kde se odsouzený trvale zdržuje, je v něm stanoven počátek výkonu trestu (řádný život ale musí vést už od právní moci rozhodnutí, ne až od nařízení).
- Po nařízení výkonu trestu PMS namátkově kontroluje, zda se odsouzený ve stanovenou dobu zdržuje na určeném místě. O provedené kontrole je vždy učiněn záznam.
- Odsouzený má povinnost umožnit vstup do obydlí, které je místem výkonu TDV.

- Zjiřtěné poruření podmínek výkonu TDV – probační úředník obratem sdělí soudu, který výkon nařídil, a poté s odsouzeným projedná důvody poruření trestu a ověří pravdivost jeho tvrzení.
- V případě porušování výkonu TDV soud nařídí veřejné zasedání a rozhodne o přeměně nevykonaného zbytku trestu na trest odnětí svobody (1 den TDV = 1 den odnětí svobody).

Postup PMS při realizaci TDV:

- pozvání klienta na středisko,
- první konzultace - poučení o TDV, poznání osobnosti klienta a zjiřtění detailů pro provedení kontroly,
- návřtřeva v místě bydliřtře,
- první namátková kontrola mimo noční dobu,
- kontakt vedoucího územního odboru PČR- probační úředník informuje policii o kontrole TDV (o osobách s tímto trestem v daném obvodu policie),
- zajiřtění výměny informací mezi PČR a PMS,
- provádění namátkových kontrol,
- sdělení soudu o poruření/vykonání TDV.

Zaměření spolupráce s klientem:

- kontrola, zda TDV plní účel,
- kontrola, zda odsouzený dodržuje soudem stanovené podmínky,
- kontrola, zda je přítomen,
- kontrola, zda řeřší úhradu škod a nákladů trestního řízení,
- kontrola, zda plní další povinnosti stanovené soudem,
- PMS vedle kontroly klienta také poskytuje pomoc a poradenství při řeřšení potřeb klienta,
- PMS je v kontaktu s rodinou a okolím.

Proces provádění kontroly TDV:

- prováděna nepravidelně,
- provádějí všichni pracovníci střediska PMS – informují specialistu na daný případ,
- možnost vzdálené kontroly (telefonicky na pevnou linku)
- vybavení- služební mobil, formuláře k TDV, případně prostředky pro sebeobranu,
- identifikace probačního úředníka při kontrole (služební průkaz), identifikace klienta (vyžádání OP)
- právo vstupu do obydlí,
- probační úředník pořizuje vždy záznam o kontrole (v případě nepřítomnosti klienta zanechá sdělení o poruření a výzvu, aby se klient dostavil na středisko PMS).

Náklady trestu domácího vězení - za výkon trestu domácího vězení je odsouzený povinen uhradit 50,- Kč za každý den trvání domácího vězení.

Zahlázení odsouzení - 1 rok po výkonu trestu (nepřetržitě), u mladistvého okamžikem výkonu trestu.

Změna podmínek výkonu TDV – v průběhu výkonu TDV soud může ze závažných důvodů změnit místo výkonu TDV, dobu, ve které se má odsouzený zdržovat v bydlišti, již stanovené přiměřené povinnosti a omezení. Změna doby (počtu hodin v týdnu), kdy se má odsouzený zdržovat v místě bydliště však nelze měnit k jeho tíži.

Upuštění od výkonu TDV:

- z rozhodnutí ministra spravedlnosti – při vydání odsouzeného do ciziny nebo jeho předání státu EU na základě evropského zatýkacího rozkazu,
- z rozhodnutí soudu – má-li být vyhoštěn nebo trpí-li nevyléčitelnou životu nebezpečnou nemocí, popř. duševní nemocí.

Odklad a přerušení výkonu TDV - lze pouze z důležitých důvodů rozhodnutím soudu.

TREST ZÁKAZU VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE (TZV)

TZV zajiřřuje ochranu společnosti před diváckým násilím (rowdies), ale i dalšími nežádoucími projevy (extremismus, výtržnictví).

PMS může na základě pověření soudu předjednat, zda je vhodné uložení tohoto typu trestu. Po pravomocném uložení trestu je poté pověřena ke kontrole jeho plnění. PMS v této agendě úzce spolupracuje s pracovníkem služby kriminální policie a vyřetřování (SKPV), který se zabývá problematikou diváckého násilí a extremismu - má k dispozici aktualizované programy akcí, může poskytnout informace ke klientovi, rizikovým akcím, v případě stanovení povinnosti dostavovat se na určenou služebnu P ČR může pomoci stanovit nejvhodnější rozsah.

Dále probační úředník naváže kontakt s pořadatelem daných akcí, a to mimo jiné za účelem zajiřření aktuálních informací o termínech akcí.

Podle obsahu rozhodnutí o uložení TZV a v případě, že byla klientovi soudem uložena **povinnost účastnit se programu soc. výcviku a převýchovy nebo programu psych. poradenství** zjiřřuje probační úředník možnosti spolupráce s konkrétním poskytovatelem programu a naváže s ním spolupráci.

Soud může uložit TZV až na 10 let (mladistvému max. 5), dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce. TZV spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu trestu zakazuje účast na stanovených akcích.

TZV lze uložit, i pokud není přímo uveden u konkrétního ustanovení ve zvláštní části TZ a u přečinu i jako samostatný trest, pokud je to vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele dostatečné. **U zločinu lze uložit vedle jiného trestu** (doba výkonu trestu odnětí svobody se do výkonu TZV nezapočítává – vykoná se až po výstupu z výkonu trestu odnětí svobody).

Spočívá v zákazu účasti na přesně vymezených stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích (konkretizace je v rozhodnutí soudu – v rozsudku nebo trestním příkaze, nelze poté měnit). Výkon se nenařizuje usnesením, začne se vykonávat od právní moci rozsudku.

Nestanovuje se náhradní trest (trest tedy v případě porušování nelze přeměnit na odnětí svobody či jiný trest). Porušování TZV ale vede k trestnímu stíhání pro maření úředního rozhodnutí.

Soud zašle opis rozhodnutí PMS zároveň s pověřením kontrolovat výkon trestu. Probační úředník vyzve odsouzeného k dostavení se a poučí jej o povinnostech spojených s výkonem TZV.

Odsouzený je při výkonu TZV povinen:

- a) spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, zejména postupovat podle stanoveného probačního plánu, vykonávat stanovené programy sociálního výcviku a převýchovy, programy psychologického poradenství,
a
- b) považuje-li to probační úředník za potřebné, dostavovat se podle jeho pokynů v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce k určenému útvaru P ČR (povinnost dostavovat se na P ČR stanoví probační úředník).

Po výkonu ½ trestu může soud od výkonu zbytku trestu podmíněně upustit, pokud odsouzený plnil řádně či přijme záruku. Zkušební doba až na 5 let, ale nikdy méně než je zbytek trestu. Po uplynutí zkušební doby dojde k osvědčení či rozhodnutí o výkonu zbytku trestu.

Zahlazení odsouzení: 1 rok po výkonu trestu.

Postup PMS:

- Příprava – navázání kontaktu s policií, pořadatelem akcí, atd.

- **1. Konzultace:** poučení o TZV + vyhodnocení potřeb a rizik + dojednána konkrétní pravidla spolupráce + předjednání podmínek výkonu TZV.
- Na základě získaných informací zahájí probační úředník práci na **probačním plánu** – obsahuje konkrétní postupy při další práci s kl. v rámci kontroly výkonu TZV. Plán je pak sestavován na 2.konzulaci.
- Probační úředník zkontaktuje **poškozeného/obět'**.
- **2. konzultace-** do jednoho měsíce od 1. konzultace, sestaven probační plán, ve kterém se v případě potřeby stanoví povinnost odsouzeného dostavovat se v období bezprostředně souvisejícím s konáním akce na Policii ČR (v tomto případě plán zaslán spolu s harmonogramem kontaktů s P ČR na danou služebnu).

Obsah probačního plánu:

- hlavička – údaje o odsouzeném, poučení o povinnostech klienta spolupracovat s PMS, časové vymezení (max.6měs.).
 - konkrétní popis akcí a závazek klient TZV dodržovat,
 - způsoby spolupráce: interval konzultací, sdělovat informací důležitých pro výkon TZV, případně dohodnutá účast v programu,
 - způsob plnění povinnosti dostavovat se na P ČR a harmonogram, povinnost odsouzeného chovat se na PČR dle pokynů policistů, způsoby omluvy, atd.,
 - splnění stanoveného programu,
 - způsob plnění uložených přiměřených povinností a omezení,
 - zdůrazněna závaznost probačního plánu a důsledky neplnění,
 - další ujednání – informování soudu, otázka náhrady škody, atd.
- **Zajištění přítomnosti odsouzeného na služebně PČR** – na žádost PMS mu policista zašle vyplnění harmonogram klientovi docházky (příchody, odchody) na služebnu.
 - **Zajištění účasti odsouzeného v programu soc. výcviku, psych. poradenství** – sepsání trojstranné dohody před zahájením, PMS pravidelně sleduje a vyhodnocuje průběh výkonu programu, vyžádá si závěrečnou zprávu.
 - **Spolupráce se soudem:** Sdělení o průběhu výkonu TZV (včetně hodnocení účasti v programu) + Sdělení o porušení podmínek výkonu TZV, zprávy jsou zasílány nejméně 1x za 6 měsíců, pokud neplní hned.
 - **Ukončení – závěrečná zpráva o výkonu ZTV** = obsahuje osobní údaje, průběh výkonu trestu, informace o ne/plnění podmínek a povinností TZV.